No. 2187 Zaterdag 5 December 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De financiën van Curaçao.

II (Slot.)

Hadden wij in ons vorig artikel, opgenomen in het Avondblad van de *N. R. C.* van 13 October ten doel gesteld aan te toonen, dat door te lage ramingen van ontvangsten en leemten of gebreken in sommige belastingverordeningen het beeld, dat de begrooting voor 1926 van van de Curaçaosche financiën biedt, ongunstiger is dan die financiën in werkelijkheid zijn — wij mogen heden onze beschouwingen niet besluiten zonder ook nog op een drietal uitgaafposten te hebben gewezen, die mede het hunne toe bijdragen om den toestand ongunstiger voor te stellen dan met de realiteit overeenstemt.

Voorop zij gesteld, dat de begrooting van Curaçao geen anderen dan een „gewonen" dienst kent. Alle uitgaven, —van welken aard ook, of zij uitgaven zijn voor instandhouding en geleidelijke verbetering van het bestaande en voor bestuur en administratie, dan wel voor groote werken ter verbetering en opheffing van den economischen toestand, of zij tot de niet-productieve dan wel tot de rechtstreeks productieve behooren — alle uitgaven zonder onderscheid worden op den gewonen dienst gebracht en bestreden, voor zoover de eigen middelen strekken, uit alle ontvangsten, eveneens zonder eenige onderscheiding. Sluitpost is dan steeds de rijksbijdrage.

Het springt in het oog, dat het bij zulk een methode vaak voorkomt, dat de begrooting allerminst eene weerspieg[illegible] financieelen toestand. Nu eens, wanneer b.v. ontvangsten worden verwacht tengevolge van in een vorig jaar gedane uitgaven (wij denken hierbij aan terugbetalingen van verleende voorschotten aan planters, enz."), zal het financieele beeld geflatteerd zijn, dan weer zal het tegendeel het geval zijn, wanneer uitgaven worden gedaan, waarvan de gunstige financieele resultaten eerst aan volgende jaren ten goede zullen komen,

Op de begrooting voor 1926 nu doet dit laatste zich voor, en wel tot een bedrag, dat bij de beoordeeling van den financieelen toestand niet mag worden verwaarloosd. Voor den aanleg van een Gouvernements-telefoonnet te Willemstad wordt als tweede en laatste termijn f 50.000 uitgetrokken; voor de algeheele vernieuwing van de Handelskade (eveneens tweede en laatste termijn) f 90.000 en voor (buitengewone) baggerwerken in haven en Schottegat f 40.000, in totaal f 180.000.

Wat de telefoon betreft heeft men te maken met een rechtstreeks productieve uitgaaf, die — mag men de becijferingen van het Koloniaal Bestuur als juist aanvaarden — zeer hooge, zelfs ontoelaatbaar hooge renten zal afwerpen. Tegenover een kapitaalsuitgaaf van f 167.000 worden jaarlijksche ontvangsten (netto-ontvangsten immers?) verwacht van f 36.000 à f 48.000.

Ten aanzien van de vernieuwing van de Handelskade kan worden gezegd, dat het hier gaat om een uitgaaf, die zeker ten hoogste eens in de 25 jaar of meer kan voorkomen.

En eindelijk maken de baggerwerken in haven en Schottegat deel uit van de groote werken tot verbetering van de haven in verband met de reeds sterk toegenomen havenbeweging en de nog te verwachten ontwikkeling van het scheepvaartverkeer.

Tegenover de op de begrooting voor 1926 voorkomende, hierboven vermelde uitgaven tot een totaal van f 180.000, staan dus voor de toekomstige jaren niet alleen indirecte, maar zelfs ook direct aanwijsbare ontvangsten.

Maar zelfs al verwerpt men de samenkoppeling van de drie hier besproken posten op grond dat slechts de telefoonpost een direct productieve uitgaaf is, dan nog blijft de bedenking dat de beide andere posten het financieel aspect van de begrooting vertroebelen, haar kracht behouden. Immers de uitgaven behooren in geen geval tot de geregeld of bij korte tusschenpoozen terugkeerende; het gaat om werken van, laat ons zeggen, duurzaam nut, waarvan de economische en financieele gevolgen zich over een reeks van jaren uitstrekken. Ging men ten aanzien van dergelijke uitgaven strikt commercieel en volgens goede, misschien ietwat ouderwetsche regelen van economie te werk, dan zou men ze over een aantal jaren verdeelen en den last daarvan niet op de begrooting van een enkel of van twee jaren doen drukken. In het onderhavig geval kon men dan de f 180.000 over tien jaren — wat al heel voorzichtig en uiterst veilig zou zijn — verdeelen en instede van dat bedrag f 20.000 (aflossing en rente) op de begrooting van tien opvolgende jaren brengen. Voor 1926 zou dat beteekenen een vermindering van de Rijksbijdrage met f 160.000.

***

Men zal zich wellicht afvragen welk belang, welk voordeel er voor Curaçao in gelegen kan zijn, dat de begrootingen volgens andere — o.i. juistere — regelen werden opgezet dan thans gebruikelijk is Op het eerste gezicht zouden velen misschien geneigd zijn, daarin zelfs een direct nadeel te zien, wijl, immers, het meest voor de hand liggend gevolg daarvan zou zijn, dat een deel van hetgeen thans het rijk bijdraagt, op de schouders van de Curaçaosche belastingplichtingen zou worden gelegd. Bepaaldelijk in bestuurskringen te Willemstad zal men tegen koersverandering in het tegenwoordig stelsel misschien zelfs fel gekant zijn, nu, sinds de uitvinding van de allernieuwste methode van de „Voorwaardelijke kredieten" het er maar op aan komt zoo hoog mogelijke tekorten te ramen, om bij het meevallen der ontvangsten de vrije hand te krijgen in de beschikking over het surplus.

De schijn, die — schrijver dezes trracht dit niet te ontkennen — voor dergelijke redeneeringen pleit, bedriegt echter ook hier weer.

Curaçao heeft pas nog doorgemaakt — zit er zelfs nog midden in — de periode, dat in verband met het geraamde bedrag der rijksbijdrage, dat volgens uitdrukkelijke bevelen van Hoogerhand in geen geval mag worden overschreden, de meest noodzakelijke voorzieningen, zelfs urgente uitgaven voor onderhoudswerken moesten worden uitgesteld of afgesteld.

Eene door den vorigen gouverneur noodzakelijk geachte tijdelijke versterking van de politiemacht in afwachting van de door hem ontworpen algeheele reorganisatie, werd door zijn opvolger teruggenomen. Gevolg: onveiligheid van personen en goederen te Willemstad, een terreur van dieven en inbrekersbende.

Aan onderhoud van straten en wegen werd zoo goed als niets meer gedaan; er ontstond een onhoudbare toestand, die voor de meeste straten en wegen nog steeds bestaat.

Over den toestand van de Handelskade, welke men liet verloopen, is reeds genoeg schande geroepen dan dat wij het er nog verder over zouden moeten hebben. Algeheele vernieuwing blijkt nu noodig, zou misschien toch altijd noodzakelijk zijn gebleken, maar had in elk geval geleidelijker en met minder kosten kunnen tot stand gebracht worden, had men hier niet zoo schromelijk verwaarloosd.

En dit alles, terwijl toch de ontvangsten steeds ruimer vloeiden, het jaar 1924 instede van een geraamd tekort van een paar ton zelfs een overschot bracht. Dit alles enkel en uitsluitend, omdat de begrooting nu eenmaal een tekort aanwees en men in Nederland den financieelen toestand naar de begrooting beoordeelt.

Niemand zal en kan er iets tegen hebben, dat Nederland Curaçao ook nu nog blijft steunen en financieel bijspringen in het tot stand brengen der werken, die het noodig heeft om tot volle ontwikkeling te komen. Het is zelfs Nederland's plicht dit te doen, waar gaandeweg de Nederlandsche belangen en het Nederlandsche kapitaal in Curaçao overheerschend zijn geworden.

Maar dat men dan, teneinde dien steun en hulp te verkrijgen of te verleenen, niet noodeloos valsche voorstellingen wekt omtrent den finantieelen toestand van dat gebiedsdeel, die, zooals wij zooeven hebben gezien, tot meest ongewenschte toestanden en verwaarloozing van vitale belangen van de bevolking leiden.

Als schrijver dezes zich niet vergist, heeft de minister van koloniën toegezegd, dat voor de uitgaven voor de groote havenverbetering en voor de watervoorziening een leening zal worden gesloten of kasvoorschotten zullen worden verstrekt.

Al staat men op het standpunt, dat het een moreele plicht van het rijk is, de kosten van de aan te leggen havenwerken voor zijn rekening te nemen — dat de daarop betrekking hebbende uitgaven niet onder de „gewone uitgaven" op de Curaçaosche begrootingen zullen figureeren, mag in elk geval worden toegejuicht. De toekomstige begrootingen zullen daardoor een zuiverder beeld van den toestand kunnen geven, noodzakelijke verbeteringen, voorzieningen, die geen verder uitstel kunnen lijden, zullen niet meer kunnen worden afgewimpeld met verwijzing naar geraamde tekorten. Want tekorten op den dienst behoeven niet meer voor te komen. Curaçao kan reeds in het bereikte stadium van ontwikkeling voorloopig zichzelf bedruipen, zelfs fondsen vormen voor rente en amortisatie van eventueel aan te gane leeningen voor werken van stadsverbetering en dergelijke.

Maar dit alles onder deze ééne voorwaarde, dat Curaçao worde *bestuurd* en niet „geadministreerd"; dat er daar niet al te zeer geliefhebberd worde, maar goed en degelijk werk worde geleverd; dat naar „efficiency" worde gestreefd in alle takken van dienst en nooit bezuiniging worde gezocht in het nalaten van onderhoudswerken, wat steeds die zuinigheid is gebleken, welke de wijsheid het meest bedriegt.

(*N. Rott. Ct.*)

ONZE BEGROOTING VOOR 1926 IN DE 2e KAMER.

VOORLOOPIG VERSLAG.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

Financieele en economische toestand.

Met voldoening verklaarden vele leden te hebben kennis genomen van het gelukkige feit, dat, voor het eerst na vele jaren, de rekening over 1924 sluit met een batig slot, groot 100.000 gulden. Te meer reden is er, naar deze leden opmerkten, om zich hierover te verheugen, wijl dit gunstige resultaat niet het gevolg is van een tijdelijke en voorbijgaande omstandigheid, doch zijn oorzaak vindt in de verbetering van den economischen toestand als gevolg van de vestiging op Curaçao, en thans ook op Aruba, van petroleumraffinaderijen, welke daar zijn gekomen in verband met de bijzonder gunstige ligging van deze eilanden en welke daar wel gevestigd zullen blijven.

Gezien deze gunstige uitkomsten van den dienst 1924 was het voor de hier aan het woord zijnde leden niet minder dan voor den Kolonialen Raad — welke daaraan in zijn Voorloopig Verslag over de begrooting heeft uiting gegeven — een teleurstelling, dat voor 1926 nog moest worden gerekend op een bijdrage van Nederland, welke aanvankelijk was begroot op f 500 000, doch welke op de voorloopige begrooting voorkwam tot een bedrag van f 362.729 en op de definitieve begrooting nader tot een bedrag van f 231.229 is teruggebracht. De Curaçaosche Regeering verklaart dit hierdoor, dat in 1924 ongeveer f 200.000 uit wisselvallige baten is gekomen. De Koloniale Raad heeft gemeend dit cijfer te kunnen terugbrengen tot f 60.000. In zijn Memorie van Antwoord heeft de Gouverneur echter medegedeeld, dat zijns inziens naast die f 60.000 nog tot de wisselvallige baten moeten worden gerekend f 50.000 uit den accijns op het gedistilleerd, f 20.000 uit verhuur van domeingronden, f 40.000 uit de overdrachtsbelasting en f 30.000 uit de opbrengst van den dienst der Posterijen. Gaarne zou men vernemen, langs welke berekening de Gouverneur tot deze getallen gekomen is.

Verscheidene leden drongen er in dit verband met klem op aan, dat al het mogelijke zal worden gedaan om zoo spoedig mogelijk tot een sluitende begrooting te komen. Deze leden zouden het zeer betreuren, indien enkele jaren achtereen de uitgaven door de inkomsten zouden worden overtroffen in strijd met de raming, omdat men daarin in Curaçao allicht een aanwijzing zou kunnen zien, dat het moederland de financieele voogdij langer zou willen bestendigen dan strikt noodzakelijk is.

Van andere zijde werd hiertegenover opgemerkt, dat het zeer te betreuren zou zijn,

indien, om spoediger tot een sluitende begrooting te komen, uitgaven zouden worden nagelaten, welke door de snelle ontwikkeling van Curaçao noodig zijn geworden.

De leden, die deze opmerking maakten, hadden den indruk gekregen, dat reeds thans te ver in deze richting wordt gegaan. Zij achtten dit een zeer verkeerde zuinigheid en zij wezen er op, dat juist op dit oogenblik alles moet worden gedaan om Curaçao gereed te maken voor de goede toekomst, welke het wacht. Misschien zal de financieele onafhankelijkheid zich dan een paar jaar langer laten wachten, doch zij zal, is zij eenmaal tot stand gekomen, des te steviger gefundeerd blijken.

Verscheidene leden vonden in de gevoerde beschouwingen aanleiding een woord van erkentelijkheid te wijden aan de pogingen, door den Kolonialen Raad gedaan om zooveel mogelijk een sluitende begrooting te benaderen. Zij hadden zich afgevraagd, of het van de Regeering wel juist was gezien, tegen de besluiten van den Raad te reageeren door verhooging van de begrooting met eenige niet onaanzienlijke bedragen, welke door dat college van de voorloopige begrooting waren afgevoerd.

Eenige leden stelden nog de vraag, of inderdaad vaststaat, dat de dienst 1924 een overschot van pl.m. f 100.000 heeft opgeleverd. Mocht dit het geval zijn, dan zouden zij gaarne vernemen, op welke wijze over dat geld zal worden beschikt. In de onderhavige begrooting is het, naar zij opmerkten, niet verwerkt.

Verscheidene leden vestigden er de aandacht op, dat de verbetering van den economischen toestand zich alleen uitstrekt over het eiland Curaçao en zich weldra ook zal uitstrekken over Aruba, doch dat daarvan uit den aard der zaak op de overige eilanden niets valt te bespeuren. Hierdoor zal de tegenstelling van belangen tusschen Curaçao, waarbij zich dan Aruba zal voegen, eenerzijds en de overige eilanden anderzijds nog grooter worden dan zij thans reeds is. Men achtte dit niet zonder bezwaar, vooral wijl de laatstgenoemde eilanden niet in den Kolonialen Raad vertegenwoordigd zijn. Thans reeds klagen deze eilanden — en misschien niet geheel ten onrechte —, dat zij, bij gebreke aan bekendheid met hun behoeften, bij Curaçao ten achter worden gesteld.

Wijziging van het Regeeringsreglement en van wetten en verordeningen.

Ten aanzien van de wijziging van het Regeeringsreglement in verband met de jongste Grondwetsherziening werd hetzelfde gevraagd en opgemerkt als ten aanzien van de wijziging van het Regeeringsreglement voor Suriname. De Commissie van Rapporteurs veroorlooft zich te dezen opzichte te verwijzen naar hetgeen daaromtrent in het Voorloopig Verslag omtrent de huishoudelijke begrooting voor dat gebiedsdeel voorkomt.

Voorts werd gevraagd, wat de Regeering er toe heeft bewogen, af te wijzen het van uit Curaçao tot haar gericht verzoek om aan de Staten-Generaal ter goedkeuring voor te leggen een algemeene wet, houdende de bepaling, dat uit alle wetten en verordeningen, waarin Curaçao als „kolonie" staat aangeduid, dat woord zal zijn vervallen en vervangen door een andere aanduiding, welke meer in overeenstemming is met de nieuwe terminologie der Grondwet.

Financieele gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs.

Opgemerkt werd, dat de financieele gelijkstelling van het bijzonder onderwijs met het openbare, bij de Wet van 26 Maart 1920 (*Staatsblad* no. 131) in het Regeeringsreglement vastgelegd, in de practijk slechts in zeer geringe mate wordt doorgevoerd. Voor stichting, verbouwing, aankoop en eerste inrichting voor schoollokalen wordt het bijzonder onderwijs een vergoeding gegeven, naar evenredigheid van het aantal leerlingen. Deze vergoeding bedraagt in totaal f 6000 voor 8000 kinderen. Voor elke 50 leerlingen wordt slechts één leerkracht vergoed. Pensioen ontvangen deze leerkrachten niet, hetgeen ten gevolge heeft, dat het spoedig onmogelijk zal worden het noodige personeel uit Nederland te doen komen. Het openbaar onderwijs daarentegen wordt in alle opzichten veel beter behandeld.

De leden, hier aan het woord, waren van meening, dat, nu de middelen ruimer gaan vloeien, het de plicht der Regeering is, de door de wet bevolen gelijkstelling tot een feit te maken. Zij drongen in verband daarmede in het bijzonder aan op:

1o. het mogelijk maken van een verhooging van de vergoeding voor de gebouwen door een vermeerdering van het op artikel 65 uitgetrokken bedrag;

2o. het verleenen van recht op pensioen aan de leerkrachten bij het bijzonder onderwijs;

3o. het terugbrengen van het bedrag van f 12,000, uitgetrokken voor de school te West Soto, op artikel 65 der begrooting.

Middelen.

De raming der middelen werd, gezien de opbrengst in vorige jaren en in aanmerking genomen den economischen vooruitgang op Curaçao, over het algemeen te laag geacht. Zoo in het invoerrecht, dat in 1924 ruim f 553,000 opbracht, geraamd op f 500,000; de gedistilleerdaccijns, met een opbrengst in 1924 van f 611,000, eveneens op f 500,000; de inkomstenbelasting, met een opbrengst in 1924 van f 294,000, op f 260,000.

In het bijzonder deze laatste raming had de aandacht van een groot aantal leden getrokken. Zij wezen er op, dat de opbrengt van deze belasting in 1924 f 26,000 beneden de raming is gebleven. Gaarne zouden zij vernemen, waaraan deze vermindering moet worden toegeschreven.

In dit verband werd gevraagd, of en zoo ja, waarom de door de *Curaçaosche Petroleum Maatschappij*, welke op Curaçao met een kapitaal van tientallen millioenen guldens werkt, tot heden nog niet een belangrijk bedrag aan inkomstenbelasting is betaald. Is het juist—vroeg men—dat de thans vigeerende verordening op de heffing van de inkomstenbelasting niet past voor de grootbedrijven, gelijk die thans op Curaçao voorkomen?

Loodsgelden.

Gevraagd werd, waarom de loodsgelden op Aruba, waar de *Standard Oil Company* een petroleuminstallatie gevestigd heeft of bezig is te vestigen, nog steeds 50 pct. lager zijn dan die te Willemstad, waar de *Bataafsche Petroleum Maatschappij* haar installatie heeft. Waar de loodsgelden voor een zeer groot deel ten laste van deze maatschappijen komen, beteekent dit verschil een vrij belangrijke bevoorrechting van de Amerikaansche onderneming.

Eenige leden meenden te weten, dat de oorzaak van het bedoelde verschil gelegen is in het feit, dat te Willemstad veel meer van den loodsdienst werd gebruik gemaakt dan op Aruba. Zij waren intusschen van oordeel, dat dit verschil kan worden opgeheven, nu ook in de haven van Aruba een druk verkeer is ontstaan.

Bovenwindsche eilanden.

Gevraagd werd, wat de Regeering denkt te doen om de bewoners van de Bovenwindsche eilanden, die zich op het Buitenland hebben georiënteerd en die voortgaan werk te zoeken en elders in Zuid-Amerika, ertoe te brengen dezen uittocht uit hun land te staken. Wellicht zou, zoolang de economische toestand van de genoemde eilanden niet gunstiger is geworden dan zij thans is, kunnen worden bevorderd. dat de bedoelde personen werk zoeken op Curaçao en Aruba. waar weldra een tekort aan werkkrachten is te verwachten.

Invoerrechten op St. Martin.

Gaarne zou men vernemen, of de Minister bereid is de afschaffing te bevorderen van de invoerrechten op het Nederlandsche gedeelte van St. Martin. Reeds eerder is er, naar men opmerkte, der Regeering op gewezen, dat de heffing van deze invoerrechten veel schadelijke gevolgen heeft voor den handel, wijl op het Fransche gedeelte van het eiland soortgelijke rechten niet worden geheven.

Bezoldiging van landsdienaren; duurtebijslag.

Opgemerkt werd, dat er een bedenkelijke wanverhouding bestaat tusschen de bezoldiging van sommige uit Nederland gezonden en die van inheemsche landsdienaren.

Als voorbeeld werd gewezen op het feit, dat het salaris, toegekend aan den uitgezonden kapitein van het politiekorps, hooger is dan dat van den procureur-generaal, die na den Gouverneur het hoogste ambt in Curaçao bekleedt.

Onder verwijzing, volledigheidshalve, naar hetgeen ten aanzien van den duurtebijslag aan Landsdienaren door hen zou worden opgemerkt bij de bespreking van het voorwaardelijk krediet, verzochten eenige leden te mogen vernemen, op welken grond de toekenning van den duurtebijslag beperkt wordt tot hen, die een inkomen van minder dan f 6,000 hebben. Zij stelden daarbij de vraag, tot welk bedrag het totaal der duurtebijslagen zou stijgen, indien de bedoelde beperking zou vervallen.

Artikelen.

Art. 23 *e. v.*

Reorganisatie van de politie.

In verband met het feit, dat eindelijk de reorganisatie van de politie is ter hand genomen, werd gevraagd, of ook naar het oordeel van den Minister deze reorganisatie niet in dien zin moet worden tot stand gebracht, dat een behoorlijke scheiding wordt gemaakt tusschen justitie en politie.

Art. 86.

Openbare Gezondheidsdienst.

Naar aanleiding van de toelichting, gegeven op de vermindering van het op dit artikel uitgetrokken bedrag, werd de vraag gesteld, of Dr. BERGMANN niet zal worden vervangen, zoodat de Openbare Gezondheidsdienst zonder leider zal blijven.

Voorts zou men gaarne vernemen, of de meergenoemde dienst voor de pharmaceutische controle beschikt over een wetenschappelijk gevormde kracht.

Art. 121.

Waterverschaffing.

Gevraagd werd, of, en zoo ja, op welke wijze een onderzoek is ingesteld naar de grondwatervoorraden. Immers, het plan-MOLENGRAAFF betreft, voorzoover bekend is, meer een waterleiding dan een watervoorziening. Kan steeds, onder alle omstandigheden, gerekend worden op het vloeien van de bronnen van „Hato"? Is het niet in tijden van droogte reeds voorgekomen, dat deze bronnen geheel hebben opgehouden te vloeien?

Art. 122.

Mijnbouwkundige dienst.

Sommige leden, die er op wezen, dat voor het mijnbouwkundig onderzoek ruim vier jaar geleden een ingenieur is uitgezonden, die sinds een jaar door een tweeden ingenieur wordt bijgestaan, verzochten omtrent de door deze deskundigen bereikte resultaten te mogen worden ingelicht.

Art. 124.

Haven van Willemstad.

De instelling van een afzonderlijken dienst voor de haven van Willemstad werd toegejuicht. Echter werd betwijfeld, of men als hoofd van dezen dienst voor het daartoe uitgetrokken bedrag van 7.200 een op nautisch en economisch gebied genoegzaam onderlegde kracht zal kunnen krijgen. Of moet — vroeg men — de mededeeling in de Memorie van Toelichting, dat aan het hoofd van dezen dienst een oud-zeeofficier zou kunnen worden geplaatst, worden opgevat als een erkenning, dat men voor het bovengenoemde traktement alleen iemand, in het bezit van de vereischte capaciteiten, kan krijgen, indien deze tevens in het genot is van een pensioen?

De laatste alinea van de op dit artikel gegeven toelichting gaf aanleiding tot de vraag, of de toeneming van het scheepvaartverkeer ook niet zal moeten leiden tot vermeerdering van het aantal loodsbooten.

In verband met de berichten in de Curaçaosche pers omtrent den aanleg van een dok te Willemstad door de *Curaçaosche Petroleummaatschappij* werd de vraag gesteld, waarom het Gouvernement dezen aanleg niet heeft ter hand genomen.

Gevraagd werd nog, of spoedig een voorstel is te verwachten tot afdoende verbetering van de haven van Willemstad. Men meende, dat de eischen, die thans aan de haven worden gesteld, de indiening van zulk een voorstel urgent doen zijn.

Art. 142.

Voorwaardelijk krediet.

Gezien den zeer verwaarloosden toestand, waarin de straten en wegen van Willemstad verkeeren, werd het overbrengen van de uitgaven voor de verbetering daarvan naar het voorwaardelijk krediet door verscheidene leden zeer ongewenscht geacht.

De bouw van een school op West-Soto werd zeer noodzakelijk geoordeeld. Ook de uitgaven hiervoor achtten een aantal leden onder het voorwaardelijk krediet niet op haar plaats.

Evenmin konden verscheidene leden zich vereenigen met de overbrenging van den post voor duurtebijslagen aan lands dienaren naar het onderhavige artikel. Deze overbrenging beteekent, dat de bedoelde bijslagen alleen zullen worden uitgekeerd, gelijk de Memorie van Toelichting zegt, „wanneer en in zooverre de stand der geldmiddelen zulks zal toelaten." Indien de duurtebijslagen inderdaad noodig zijn, dan mag, naar de hier aan het woord zijnde leden opmerkten, de beantwoording van de vraag, of en zoo ja, tot welk bedrag zij zullen worden uitgekeerd, niet afhankelijk worden gesteld van den stand der geldmiddelen.

Intusschen verklaarden vele andere leden, die de kans groot achtten, dat de opbrengst der middelen aanzienlijk hooger zal zijn dan de raming, zoodat de gelegenheid zal bestaan de onder het voorwaardelijk krediet gebrachte uitgaven inderdaad te doen plaats hebben, zich zeer wel te kunnen vereenigen met de wijze, waarop deze uitgaven in de begrooting zijn opgenomen.

Aldus vastgesteld den 4den NOVEMBER 1925.

CRAMER, JOEKES, VAN BOETZELAER VAN DUBBELDAM, VAN VUUREN, SCHEURER.

Berichten uit de Kolonie.

Alle nieuwe abonné's voor het eerste kwartaal van 1926. ontvangen reeds de nummers van deze maand gratis.

Welkom.

Gisteren morgen is Z. Exc. Gouverneur BRANTJES met militairen adjudant per goulet *Ina Vanterpool* van zijn inspectiereis naar St. Martin teruggekeerd.

— Volgende week Dinsdag vertrekt ZExc. naar Aruba per olietankboot, welwillend door den Heer ANSINGH, Directeur van de C. P. I. M. aangeboden ZExc. wordt op die reis vergezeld door gade en dochter.

—Met het oog op de a.s. komst van het Fransche schoolschip *Jeanne d'Arc* is de Heer S. E. L. MADURO, Consul van Frankrijk, van zijn verblijf te New-York met het S.S. *Carabobo* Zaterdag alhier teruggekeerd.

— Met dezelfde boot keerde ook de Heer S. M. L. MADURO, en ll. Maandag met de fransche boot *Flandre* de Heer ELIAS M. PENSO, beiden leden van den Kolonialen Raad, van hun buitenlandsche reis terug.

Vaarwel.

De Heer P. S. J. VAN DER EST, kapitein van het S.S. *Oranje Nassau* heeft besloten het zeeleven vaarwel te zeggen. Het was Donderdag van de vorige week de laatste maal dat de *Oranje Nassau* onder bevel van kapitein VAN DER EST van hier vertrok voor de thuisreis naar Holland. Lange jaren heeft kapt. van der Est in dienst van de K. W. I. M. gevaren. Ontelbare malen heeft hij onze haven bezocht. Hij was hier een bekende persoonlijkheid. Hartelijk was het afscheid, dat den kapitein vóór het vertrek van de *Oranje Nassau* Donderdag avond der vorige week door het Agentschap van de K. W. I. M. en zijn talrijke vrienden aan boord gebracht werd. Moge hij in den kring zijner familie nog vele jaren een welverdiende en aangename rust vinden.

Machineschrijven.

Namens den *St. Genesiusbond* van 't systeem „Groote"-schrijvers werd in het St Martinus-Gesticht alhier het diploma voor machineschrijven uitgereikt aan de Dames WALBORGA BRANTJES en A. BRUSSE.

Onze gelukwenschen.

Diploma.

Bij het einde van het schooljaar na gelukkig afgelegd eindexamen van M. U. L. O. behaalden de volgende leerlingen van het St. MartinusGesticht haar diploma: A. BRUSSE, W. DITTMAR, L. GOILO, A. HART, L. PARDO, B. SCHOONEWOLF, en van het St. Thomas-College de leerlingen JOSSY CARDOZE, PABLO CUALES, TEOFILO CUALES, GUILLERMO GOELOE, HUBERT KRIJT, CIRO MARTIJN, ANGEL RUIZ, en WENCESLAO TORRES. Aan allen onze gelukwenschen.

Aan onze lezers

Wegens tekort aan plaatsruimte en overvloed aan copie, moest het pas uitgekomen *Voorloopig Verslag* van den K. R. op de „Watervoorziening" met een nabeschouwing der Redactie en nog een paar andere artikelen tot onzen grooten spijt tot de volgende week blijven liggen.

Onze trottoirs.

Langs onze mooie geasphalteerde Breedestraat zoowel in de Punda als op Otrabanda heeft *Openb. Werken* een trottoir aangelegd, althans waar zulks mogelijk was. Dat trottoir dient zoowel tot verfraaïing, als tot vluchtheuvel voor de voetgangers bij het meer dan druk autoverkeer langs dien hoofdweg.

Sommige winkeliers hebben er al wat anders op gevonden en het deel van het trottoir vlak vóór en naast hun winkel ingepalmd en in beslag genomen door er stapels kisten, zakken met meel enz. enz. te deponeeren, zoodat die plaats in het geheel niet meer aan zijn doel beantwoordt.

De politieverordening staat niet meer toe, dat van nieuwe huizen de deuren naar *buiten* openslaan. Het princiep, wat hieraan ten grondslag ligt, dat de eigenaar van het huis geen recht heeft op de straat vóór zijn huis, wordt door die winkeliers, die het trottoir voor uitstalling van winkelwaar en stapelplaats van pakkisten enz., gebruiken nog veel meer tot een doode letter gemaakt.

De Red-D-line.

Naar wij vernemen is door de *Red-D-line* een vrachtboot aangekocht voor den dienst New-York—Curaçao—Venezuela, die den naam zal dragen van „*La Rosa.*"

Petroleum-Magnaten.

In den loop van deze of volgende maand worden hier twee stoomyachten verwacht van Amerikaansche millionairs. Beiden zijn reeds uit New-York vertrokken voor hun rondreis door de West-Indië.

Het eerste is van Mr. EDWARD DOHENY, de man, die in de laatste jaren bijzondere vermaardheid heeft gekregen door het sensatie-proces van de *Teapot* petroleum concessie. DOHENY is tevens een der voornaamste aandeelhouders van de *Wasteca*, de Amerikaansche petroleumconcessie in Mexico.

Aan boord van hetzelfde stoomyacht maakt ook MR. STEWARD de reis mede, die President is van de *Standard Co.* van Indiana, die the *Lago Petroleum Co.* gekocht heeft.

— Van het andere stoomyacht, waarvan hier de komst kan tegemoet gezien worden, is MR. MELLEN de eigenaar, Secretaris van het Ministerie van Financiën in de Ver. Staten.

De Heer MELLEN is tevens de grootste aandeelhouder van *the Golf Petrol Co.* Ook zijn broer en MR. LEOVY, President van *the Golf*, maken de reis mede.

Het is licht begrijpelijk, waarom ook Curaçao tegenwoordig voor zulke heeren bijzondere aantrekkelijkheid bezit.

Petroleumbronnen.

Dezer dagen vernamen wij, dat ongeveer 3 à 4 weken geleden door *The Standard Oil Co* ter plaatse *Dabagurro* op ongeveer 90 K.M. ten Westen van Coro en ± 10 K.M. afstand van Punto Gutierrez een spuitende petroleumbron was aangeboord.

Bij nadere informatie bleek ons dat dit bericht niet geheel juist was. Deze bron daar ter plaatse ligt op een concessieterrein van de *British Controlled* en niet van de *Standard*. Ook is deze bron geen spuiter. Men hoopt door middel van pompen of luchtdruk de olie naar boven te kunnen brengen.

Naar het schijnt heeft toch ook *The Standard Oil* in den laatsten tijd eenig succes gehad. Wij vernamen dat zij aan de Westzijde van het schiereiland *Paraguaná* een petroleumbron heeft aangeboord.

Publieke zedelijkheid.

Het gevaar, waarop wij vroeger bij herhaling gewezen hebben, dreigt alweer opnieuw. Men heeft ons verzekerd, dat weer een aantal prostituées van de kust ter sluiks (?!) hier zijn binnengeslopen.

De invasie dreigt opnieuw, tenzij de politie er onmiddelijk een eind aan maakt en ze weer terstond naar de plaats van herkomst retourneert.

De Westwerf.

Sedert een paar jaar reeds heeft de K. W. I. M. plannen in bewerking tot verbetering en moderniseering van de *Westwerf*, waarvan zij eigenares is. Door verschillende omstandigheden is de uitvoering van dit werk telkens uitgesteld. Doch nu zal men er werkelijk mee beginnen.

Met het S.S. *Venezuela* zijn hier Woensdag aangekomen de Heer D. HUDIG, een der directeuren van de *K. W. I. M.* te Amsterdam en de Ingenieur D. BOOMSMA, die de Maatschappij van advies dient in zake de verbetering der *Westwerf*.

Het geprojecteerde werk omvat het rechtmaken van het kadefront, het bouwen van een steigerwerk uit beton, het ophoogen van het terrein en het oprichten van twee loodsen op de Westwerf ieder van 20 × 40 Meter.

De beide loodsen zijn geleverd door de firma de VRIES ROBBÉ te Gorinchem en liggen al eenigen tijd en Holland ter verscheping gereed.

Voor de uitvoering van het steigerwerk in beton is nog geen toewijzing gedaan. Binnenkort zal over het al dan niet uitvoeren van dit uit den aard der zaak zeer kostbare werk nader worden beslist.

Met den afbraak van de oude bestaande woonhuizen op de *Westwerf* is men reeds begonnen, terwijl deze week een hooge bok van 80 voet hoogte daar ter plaatse is opgericht, die bij het heien der palen zal dienst doen.

Particuliere maatschappijen, de *C. P. I. M.*, de *K. W. I. M.* firma *Maduro & Sons* beijveren zich ieder voor zich hun zaken en terreinen zooveel mogelijk te verbeteren en te moderniseeren, terwijl de plannen van het Bestuur der Kolonie in die richting telkens worden uitgesteld, van de baan geschoven of afgewimpeld.

Kamer van Koophandel.

Bij de verkiezing voor drie leden voor den *Kamer van Koophandel en Nijverheid* op 23 November zijn gekozen de aftredende leden:

JULIUS L. PENHA met 47 stemmen.
ELIAS M. PENSO „ 47 „
en in plaats van de Heer E. S. GORSIRA JPEzn., die niet meer in aanmerking wenschte te komen, de Heer HENRY PERRET GENTIL met 43 stemmen.

De Eerw. Frater Richardus.

1875 — 8 December — 1925.

Frater RICHARDUS, hoofd van de St. Vincentiusschool van Otrabanda viert a. s. Dinsdag zijn gouden kloosterjubilée.

Voor zoover wij weten is dit de eerste maal, dat er een gouden feest door een der fraters op Curaçao gevierd wordt.

En nu die eerste gouden feesteling frater RICHARDUS is, zwelt de sympathie en dankbaarheid van zijn medebroeders, van de Missie, van zijn tegenwoordige en oud-leerlingen tot vreugde en geestdrift in ongekende mate.

Voor zijn huisgenooten een hartelijke medebroeder, *voor de Missie* een trouwe dienaar, vol opoffering en zelfverloochening, geheel en al plichtbesef en dienstijver, altijd op zijn post steeds met dezelfde jeugdige opgewektheid al meer dan 34 jaar, er niet aan denkend zijn werk aan jongeren over te laten.

Voor zijn leerlingen een degelijk onderwijzer en boven alles een onovertroffen paedagoog. Frater Richardus heeft hen levensernst en plichtbesef geleerd, hun deugdelijke principes ingestort en meegegeven op den levensweg om degelijke mannen te worden voor de maatschappij.

Men heeft gezegd, dat de Duitsche *onderwijzers* den oorlog van 1870 gewonnen hebben door de zaden van vaderlandsliefde, godsdienstzin, werklust en energie, die zij in de jeugdige zielen hunner leerlingen hadden uitgestrooid.

Van datzelfde gehalte is ook frater RICHARDUS. Was het omdat hij ook Duitscher van origine was? Wij weten het niet. Maar de Missie en de oud-leerlingen mogen zich gelukkig prijzen zulk een bekwamen en tactvollen en degelijken onderwijzer voor de jeugd tot leermeester gehad te hebben.

Het nummer van *La Union* van deze week is het sprekendst bewijs hoe hoog fr. RICHARDUS door zijn oud-leerlingen gewaardeerd wordt.

Het bevat talrijke bijdragen van zijn oud-leerlingen, die nu een eervolle plaats in de maatschappij bekleeden, en welke bijdragen allen van waardeering en dankbaarheid jegens den oud leermeester en vriend overvloeien.

Frater RICHARDUS (FRIEDRICH WILHELM WIRTZ) werd geboren den 15 October 1858 te Wijler, een plaatsje op een paar uur afstand van Nijmegen gelegen even over de Duitsche grens.

Reeds jong kwam hij naar Holland, trad in de Congregatie van de Eerw. fraters van Tilburg en legde den 28 Augustus 1879 zijn religieuze beloften af. Den 4 Mei 1878 had hij zijn diploma als onderwijzer behaald, in 1880 dat van teekenen, waarna hij ruim 10 jaar lang in Holland op verschillende scholen werkzaam was.

Den 24 Mei 1891 kwam hij hier op Curaçao en was al dien tijd als onderwijzer werkzaam aan de St. Vincentiusschool van Otrabanda, sedert den 11 Januari 1892 als hoofd dier school.

Slechts eenmaal in die 34 jaren bracht hij 6 maanden verlof in Holland door.

Aan frater Richardus onze hartelijke gelukwenschen, onze oprechte hulde, en een *ad multos annos.*

Bijzonder Onderwijs.

Met het SS. *Rensselaer* vertrekken 11 December uit Amsterdam de volgende Zusters Dominicanessen bestemd van Aruba.

De Eerw. Zr. EMILIA, die voor ruim een jaar geleden wegens ziekte naar Holland vertrok en nu hersteld terugkomt.

Verder Zr. EMILIA POURIER (van Rincon) die 29 October haar professie te Voorschoten heeft afgelegd, de Eerw. Zr. GISELA met hoofdakte voor bewaarschoolonderwijs en Zr HONORATA ziekenverpleegster voor het Hospitaal van Aruba. Alleen Zr. GISELA is voor St. Martin bestemd.

C. P. I. M.

Deze week is door de C. P. I. M. de groote waterrijke plantage *Groot St. Joris*, gelegen in het Noord-Oostelijk deel van het eiland, eigendom van den Heer PERRET GENTIL aangekocht voor de kapitale som van 125.000 fl. De eigenaar kan er voorloopig en waarschijnlijk nog lang op blijven wonen en zijn bedrijf van landbouw en veeteelt op uitoefenen.

De motieven, die voor de *Isla* tot dien aankoop geleid hebben, waren om ook in de toekomst voldoende waterreserve te hebben voor haar raffinaderij.

Van de plantage *Zapaté* wordt dagelijks door de leiding ± 700 ton water naar de *Isla* gepompt.

Wegverbetering.

Deze week is men aan den voet van den berg van Pietermaai begonnen de straat in het belang van het autoverkeer belangrijk te verbeteren. De scherpe hoek van den muur van het Protestantsche kerkhof is afgebroken. De muur wordt een eind verder naar binnen, met een groote afronding op den hoek, opnieuw opgetrokken, zoodat de rijweg daar aanmerkelijk verbreed wordt.

Een mooie verbetering en verfraaiïng.

Het St. Elisabeth's Gasthuis.

Deze week Donderdag 3 December was het 70 jaar geleden, dat het R. K. Hospitaal, dat later den naam ontving van het *St. Elisabeth's Gasthuis*, gesticht werd.

Klein en nietig was het begin. Een klein woonhuis, op den berg van Otrabanda gelegen, is de bakermaat geweest, waar het eerst R. K. Hospitaal van Curaçao geopend werd.

Ruim twee jaar later werd het overgeplaatst naar het tegenwoordig terrein, waar het uitgegroeid is tot dien kapitalen bouw langs het Rifwater, waar in den loop der jaren duizenden heul en opbeuring in hun lijden, een zorgvolle en deskundige verpleging en genezing van hun ziekten gevonden hebben.

Nieuwe Posttarieven

Zooals wij reeds vroeger hebben aangekondigd, zijn de posttarieven in het internationaal wereldverkeer belangrijk verlaagd.

Voor Holland is die wijziging reeds met 1 October ingetreden. Voor Curaçao gaan zij met 1 Januari a.s. in werking. Alleen de tarieven binnen de kolonie zijn onveranderd gebleven. De andere veranderingen voor het buitenland zijn zoo velen, dat het onmogelijk is deze in een enkel bericht te vermelden.

Het is ons voornemen in den loop dezer maand een nieuwe postgids voor onze kolonie uit te geven, die tegen een luttelen prijs aan onze drukkerij verkrijgbaar zal worden gesteld.

De dag waarop, zal nader worden gepubliceerd.

Officieële berichten.

Bij Koninklijk besluit van 19 October 1925, No. 60 is de heer H. A. Hobson erkend en toegelaten als Consul van Groot-Britannie en Ierland voor de eilanden Curacao en Aruba met standplaats te Caracas.

Aan den schrijver op Bonaire L. F. S. van der Dijs is wegens ziekte een maand vrijstelling van dienst verleend; Mevr. M. C. Hellmund, geb. Boom is tijdelijk benoemd tot schrijfster en de heer A. F. S. Harms tot hulpambtenaar van den burgelijken stand en secretaris van den Raad van Politie aldaar.

Aan de tijd. schrijfster Mej. M. R. Elsevier is op haar verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De termijn van detacheering van den loods R. J. Beaujon op Aruba is tot 1 Februari 1926 verlengd.

Voetbal.

Van den voetbalbond van Haïti is hier een uitnoodiging ontvangen tot deelneming aan een internationalen voetbalwedstrijd, te houden op het eiland Haïti tusschen de verschillende voetbalbonden der Antillen. De President der Republiek heeft hiervoor een zilveren beker uitgeloofd. De reiskosten van het elftal komen voor rekening van Curaçao, de reis- en verblijfkosten voor rekening van Haïti.

Heden namiddag 4.30 p. m. zal een voetbalwedstrijd plaats vinden op Mundo Nobo tusschen twee elftallen gekoze n uit de beste spelers van Curaçao. Uit deze spelers zal een elftal uitgekozen worden om Curaçao op den internationalen wedstrijd op Haïti te vertegenwoordigen.

Asphaltwegen.

In een vergadering van hoofden van gemeentewerken, reiniging- en ontsmettingsdiensten enz. op 14 October te Middelburg gehouden, hield de Heer P. BEZOET DE BIE, ingenieur van de *Bataafsche Petroleum Maatschappij* een lezing over *Betere Wegen*, verduidelijkt door films en lichtbeelden. Spreker behandelde den aanleg van moderne wegen en de verschillende toepassingen van asphalt daarbij op zeer duidelijke wijze.

Gouden kloosterjubilee van frater Richardus.

Op Zondag 13 December 8 uur P. M. feestvergadering in de zaal van het St. Thomascollege.

Oudleerlingen en vrienden wordt daarbij de gelegenheid geopend den jubilaar te complimenteeren.

Ontvangen.

— van *El Aguila de Oro*, eigenaar den Heer PROSPERO BAIZ. een mooie maandkalender voor het jaar 1926.

— van het Agentschap van de K. W. I. M. een nieuwe tijdtafel van de Colon-lijn.

— van den Heer Johan E. Mauricio een mooie maandkalender, reclame voor de *General Trading Corporation* te New-York, waarvan de Heer J. MAURICIO agent is.

— van den Heer C. S. Gorsira, agent van de *Navigazione Generale Italiana* nieuwe tijdtafels van de stoomschepen van de lijn Genua—Cuba—Centro Americo e Pacifico en van Genua—Centro Americo—Pacifico.

Zeilvaart

gedurende de maand Nov. 1925

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	19	Aruba	20
Barahona	1	Bonaire	43
Bonaire	43	Bov. Eilanden	2
Guanta	2	Guanta	2
La Guayra	3	La Guayra	1
La Vela de Coro	6	La Vela de Coro	7
Maracaibo	6	Maracaibo	7
Mayaguez	2	Pto Cabello	22
Pto. Cabello	22	Rio Hacha	1
Rio Hacha	1	Sto. Domingo	1
Tucacas	2		
Van Zee	2		
Totaal	109	Totaal	106

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand November 1925 aandeden, met de vermelding van hunne totale inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
Maand	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Nov. 1925	109	24.008	21.751	171	1.540.541	895.352
Vorige maanden	1132	246.436	219.683	1745	15.240.703	8.864.841
Totaal	1241	270.444	241.434	1916	16.781.244	9 760.193

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.

Scheepvaartbeweging.

De stoomvaart gedurende de afgeloopen maand vertoont een geriuge stijging het niveau van September. Voor de maand December verwachten wij een aanmerkelijke stijging, mogelijk zelfs een verbetering van het recordcijfer (203) van de maand Mei.

HUISHUUR EN HUIZENBOUW.

Het zal wel voor iedereen daghelder zijn, dat er een zeer nauw verband bestaat tusschen huishuur en huizenbouw. Talrijk velen hier in de stad hebben het in hun beurs zeer gevoelig ondervonden.

Het groot gebrek aan huurwoningen is alleen de oorzaak geweest, dat de huurprijzen hier zoo buitensporig konden worden opgedreven.

Een leegstaand huis is hier in de stad iets onbestaanbaars of het moest zijn, dat het wegens groote bouwvalligheid niet meer bewoonbaar is. Al zoo dikwijls hadden wij gedacht dat de uiterste grens van de stijging van de huurprijzen al lang bereikt en overschreden was. Doch telkens opnieuw nog in de laatste dagen hoorden wij, dat sommige onbarmhartige huiseigenaars de pijnbankschroeven van de huishuur weer wat vaster hadden aangedraaid.

Er zijn menschen, die het 3de en 4e gedeelte van hun salaris aan huishuur moeten betalen. Het is een ongehoorde en onhoudbare toestand geworden.

Te vergeefs hebben we gehoopt, dat het Bestuur der Kolonie zou ingrijpen. Deze hoop schijnt geheel uitgesloten. Waarom het Bestuur niet ingrijpt, is ons nooit duidelijk geweest.

Is er dan geen andere uitweg?

Bouw van nieuwe woningen door particulieren zou eenige verbetering kunnen brengen, doch geen radicale oplossing, 1o. omdat er te weinig grond voor huizenbouw in de stad beschikbaar is, 2o. omdat woningbouw bij de hooge loonen en prijzen der bouwmaterialen geen solide geldbelegging is. Daar komt nog bij dat voor particulieren het bouwen van nieuwe huizen vrij wel onmogelijk gemaakt wordt, door het groot tekort aan timmerlieden en metselaars, die allen op de *Isla* en elders volop werk vinden.

Wij hebben dikwijls gedacht, dat de eenige oplossing voor het woningvraagstuk op Curaçao eigenlijk in handen ligt van de C. P. I. M.

De groote toevloed harer employé's, die bij de aankomst van elke Hollandsche boot nog steeds blijft toenemen, heeft onze stad overstroomd en de beste woningen in beslag genomen. Doch ook van dezen zijn er velen, die huurprijzen betalen boven hun draagkracht. Zou het niet mogelijk zijn, zoo dachten we, dat de *C. P. I. M.* zelf voor al haar employé's eigen woningen bouwt, zoodat de huizen in de stad, nu door dezen allen in beslag genomen, zouden vrijkomen?

Die maatregel zou een drievoudig gunstig effect hebben 1e. zouden die employé's, in Europa aan veel betere huizingen, van alle moderne gemakken voorzien, gewoon, een veel geriever ijker woning krijgen, meer overeenkomstig hun stand en gewoonte, 2o. zouden, heel wat huizen voor andere huurders vrijkomen. 3o. zouden, ook bij een klein surplus aan huurwoningen, terstond de huurprijzen aanmerkelijk moeten dalen.

Bij de enorme en nog steeds voortgaande uitbreiding van haar raffinaderij enz. hebben wij nooit durven gelooven, dat de C. P. I. M. de eerste jaren dien nieuwen last en ontzaggelijke bouwkosten op zich zou kunnen of willen nemen.

En toch wat wij niet als mogelijk beschouwden, zal nu toch gebeuren.

Uit de allerbeste bron kunnen wij met zekerheid meedeelen, dat de directie van de C. P. I. M. in principe tot dit plan heeft besloten. In de naaste toekomst is de uitvoering er van te verwachten.

Geheele reeksen van moderne gerievelijke woningen zullen door haar voor haar employe's gebouwd worden.

De C. P. I. M. heeft overvloed van bouwterrein. Het geheele plateau van den berg van Scharloo is haar eigendom. Ook achter *Motet* op en tegen den berg van Otrabanda heeft zij nog groote terreinen liggen. Denkelijk zal hier het eerste begonnen worden. De afstand van hier tot de Isla is betrekkelijk gering. Langs de Kortenaerstaat op Otrabanda voert een weg naar het Schottegat. Deze weg zal verbreed worden, en van den voet van dien weg over het Schottegat is de overtocht met een motorboot naar de Isla een kwestie van een paar minuten. Ook daarmede wordt in de toekomst het druk vervoer van werklieden over de haven aanmerkelijk ontlast.

Uitdieping van de Haven van Maracaibo.

El Nuevo Diario van Caracas bracht in haar nummer van 23 November drie belangrijke decreten, dienzelfden dag door den President van Venezuela Generaal J. V. GOMEZ geteekend.

Het eerste beveelt de oprichting te Caracas van twee groote heel moderne ingerichte verbrandingsovens, waarin al het straatvuil e. d. zal verbrand worden. Hiervoor wordt een som van 1 millioen bolivars beschikbaar gesteld.

Het tweede is de oprichting van een modern Abattoir met koelinrichting te Maracay, dus dicht in de nabijheid van de groote centra's, waar de veeteelt in het groot gedreven wordt.

Het derde betreft de havenverbetering van Maracaibo, waarbij de uitvoering van het plan van den Venezolaanschen ingenieur GUSTAVO SCHLOTTMANN gelast wordt. Tot toelichting hiervan diene het volgende.

Ruim 2 jaar geleden op 23 October 1923 is de aanbesteding van dit plan uitgeschreven en wij hebben toen in ons nummer van 13 November 1923 dit plan uitvoerig besproken. Doch zooals ook wel te verwachten was, heeft zich op de condities van dit contract geen enkele inschrijver aangemeld.

Wij hebben reeds meermalen gewezen op den onhoudbaren toestand voor de scheepvaart in Maracaibo, waar niets anders dan een kleine vervallen steiger plaats biedt voor niet meer dan 2 kleine stoomschepen om te lossen, terwijl er dikwijls 3, 4 en meer op stroom hun beurt liggen af te wachten om aan den steiger aan te leggen. Sommige stoomboot-maatschappijen zooals de *K. W. I. M.* de *Red D. line*, en de *Hamburg-Amerika linie*, hebben zich weten te behelpen door de lossing en lading der schepen niet langs den steiger, maar door middel van lichters te verrichten.

In dien toestand zal nu door het plan-*Schlottmann* verbetering gebracht worden.

Dat plan omvat: 1o. het maken van een betonmuur van 1050 M. lengte en een rechte hoek vormende, waaraan tegelijk 5 tot 6 stoomschepen van 22 voet diepgang kunnen vastmeren. Boven op dien betonmuur moet een weg van 3 Meter breedte van beton worden aangelegd.

2o. Het uitdiepen van de haven langs dien nieuwen kademuur tot op een afstand van 200 Meter tot op minstens 22 voet diepte.

3o. De bouw op den kruin van die kademuur van een toren in ijzerconstructie van 15 M. hoogte, waarin een rood licht wordt opgehangen als wegwijzer voor de schepen die hier komen ankeren, en het aanbrengen van de noodige ijzeren palen voor de electrische verlichting van de haven.

De kosten van dit werk waren begroot op 4.066.400 bolivars of 782.900 dollars.

De reden waarom zich in die 2 jaar geen enkele buitenlandsche inschrijver voor deze aanbesteding heeft aangemeld, kan alleen gelegen hebben in de zeer ongunstige betalingscondities voor de uitvoering van dit werk.

Bij het maken van dien kademuur werden groote oppervlakten nieuw bouwterrein verkregen, en deze kreeg de aannemer in eigendom met het recht ze aan anderen te verkoopen. De eventueele opbrengst van den verkoop dier bouwterreinen zou dus gelden als betaling. Zulk een groot risico kon natuurlijk geen enkele aannemer op zich nemen. Wie weet of hij wel ooit die terreinen zou kunnen verkoopen en in het gunstigste geval, wie weet eerst na hoeveel jaren.

Nu voert het Gouvernement het werk uit in eigen beheer.

Voorloopig behoeft men zich niet bezorgd maken, dat na de totstandkoming van dit werk Curaçao als overscheephaven voor Maracaibo zal komen te vervallen.

Want aan de *barra* voorbij San Carlos wordt niets veranderd, zoodat ook na de voltooning van dien mooien betonnen kademuur toch geen schepen van meer dan 11 voet diepgang het Meer van Maracaibo kunnen binnenkomen.

Om die reden is het niet recht duidelijk waarom de haven langs dien nieuwen kademuur tot 22 voet moet worden uitgediept. Of het moest zijn, om door de te verwachte aanslibbing en verzanding de eerste jaren niet tot uitbaggering verplicht te zijn.